

Talousarvioaloite TAA 117/2018 vp

Jukka Gustafsson sd ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä vuorottelukorvauksen valtionosuuteen (4 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Vuorotteluvapaalain tärkein tavoite on ollut edistää työssä jaksamista ja parantaa sijaisen työllistämisen edellytyksiä. Jälkimmäisestä on tutkittua tietoa. Sijaisen työllisyysaste oli 10 prosenttia vertaisryhmän työllisyysastetta korkeampi vielä kahdeksan vuotta sijaisuuden jälkeen. Vuorotteluvapaa ei ratkaise työhyvinvoinnin ongelmia työpaikalla. Se kuitenkin tarjoaa yksilöllisen ratkaisun huokoistaa (työ)elämää silloin kun siihen tuntee tarvetta opiskelun, vaihtelun, lapsen kouluun menon, omaishoidon, uuden kokeilun tai muun syyn vuoksi. Henkilö on valmis myös maldaltamaan merkittävästi omaa ja perheensä aineellista elintaso, jolloin vastapainona monesti henkinen hyvinvointi nousee.

Kokemuksesta tiedämme, että kymmenet tuhannet sijaiset ovat saaneet vakinaisen työpaikan annettuaan työnäytteensä yrityksessä. Järjestelmä on joustava. Se vaatii aina työnantajan ja työntekijän sopimuksen. Tällöin toteutuu suhdanteiden huomiointi ja joustava sijaisen palkkaaminen, sillä sijaista ei välttämättä tarvitse palkata samoihin tehtäviin, joita vapaalla oleva on tehnyt. Vapaasta on työnantajan ja työntekijän keskenään sovittava.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan lyhyen aikavälin työllisyysvaikutuksiltaan parhaita työvoimapoliittisia toimenpiteitä ovat olleet vuorotteluvapaasijaisuudet, opiskelu työttömyysetuudella sekä valtiosektorille työllistäminen.

Valitettavasti vuorotteluvapaan ehtoja on heikennetty useaan otteeseen. Ennen vuotta 2014 vuorotteluvapaalle saattoi hakea, kun takana oli 10 vuotta työhistoriaa. Vuoden 2014 alusta ehto nostettiin 16 vuoteen. Samalla estettiin se, ettei vuorotteluvapaata ei saanut ottaa juuri ennen eläkettä. Erityisesti vuoden 2016 heikennykset ovat syöneet vapaan suosiota pahasti. Vuoden 2016 alusta vuorotteluvapaata hakevalta on vaadittu 20 vuoden työura. Aiemmin vuorotteluvapaalle saattoi hakea jopa vuodeksi ja jaksottaa vapaan. Vuoden 2016 alusta vuorotteluvapaa saa kestää enintään puoli vuotta. Vähimmäispituus on edelleen 100 kalenteripäivää.

Vuorottelukorvauksen taso on kaikille sama, eli 70 prosenttia työttömyyspäivärahasta. Aiemmin yli 25-vuotisen työuran tehnyt sai vuorottelukorvausta 80 prosenttia päivärahasta.

Vuorotteluvapaata tulee kehittää lainsäädännöllisesti ja sille on osoitettava riittävät varat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Talousarvioaloite TAA 117/2018 vp

että eduskunta lisää 4 000 000 euroa momentille 33.20.50 vuorottelukorvauksen valtionosuuteen.

Helsingissä 28.9.2018

Jukka Gustafsson sd
Sanna Marin sd
Ilmari Nurminen sd